

סיכומי הדף היומי

ת"ר ושגנתם שיהיו דברי תורה **מחודדים** בפ"ך (קידושין ל')

לעילוי נשמת אבי מורי הר"ר צבי בן ר' אברהם גאסט ז"ל נלב"ע י"ט תשרי תשס"ד לפ"ק ת.נ.צ.ב.ה.
לעילוי נשמת אחי הר"ר משה בן ר' צבי גאסט ז"ל נלב"ע ל"ג בעומר תשס"ז לפ"ק ת.נ.צ.ב.ה.

מערכת: sikumhadaf@bezeqint.net | 073-249-0403

לשמיעת הסיכומים: 0799-379-634

לע"נ ר' פינחס בן ר' בנימין בינוש זצ"ל

לעילוי נשמת אבי מורי הר"ר צבי בן ר' אברהם גאסט ז"ל נלב"ע י"ט תשרי תשס"ד לפ"ק ת.נ.צ.ב.ה.
לעילוי נשמת אחי הר"ר משה בן ר' צבי גאסט ז"ל נלב"ע ל"ג בעומר תשס"ז לפ"ק ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת הרב אברהם בן חיים גאסט ז"ל נלב"ע ו' טבת תש"ב ת.נ.צ.ב.ה.

דבר המערכת

ילמד איתי כמה דקות... נאך א שטיקע'ל הבנה ב'גוד או אגוד'.

ואז, התרומם כארי כמי שלועג לעולם ולשגיונותיו, בסיפוק של מצביא כבש עוד 2 דף 'מחודדים' כתושים דק על דק. בחיך ובחיות עד שהיו מי שפקפקו אם חולה הוא המתהלך ליד שערי מות.

עד דכא, עד דכדוכה של נפש.

מילותיו הטהורות של מרן ה'אור החיים הקדוש' היו צו חיים וחמצן הקיום כל ימי חייו.

כל אימת ששוררו לפניו את מילותיו הטהורות "אם היו בני אדם מרגישים במתיקות וערבות טוב התורה היו משתגעים ומתלהטים אחריה", היה מתענג בעונג עילאי שלא מעלמא הדין ומתייפח בבכי כבן המתחטא אצל אביו, "לא ייחשב בעיניהם מלא עולם כסף וזהב, ל מ א ו מ ה, כי התורה כוללת כל הטובות שבעולם!!!"

למענה נאחז בסבך, עבודה נלחם, בכוחה התגבר, בטובה חי מעל דרך הטבע 5 שנים תמימות ונצרך בכור הברזל.

אנא בכח... בכח התורה.

בין משעולי הסיכומים זעקה גאונותו וקומתו הטמירה של תלמיד חכם נדיר שנהירין לו שבילי דשמעתתא גם בחמורות שבחמורות... ידיעת התורה שהסתתרה כ'פשוט הבנה' בגפ"ת, דברים שהיו מאורי אור גם לאריות דבי מדרשא - - -

וב'מאמר' השבועי, מאמרי הפתיחה ה'הדרן' זעקה קומתו הטמירה והבליחה מבלי ששם לב... עניינים שבקבלה ויסודות עמוקים בתורת המחשבה, יסודי העבודה

ייסורים? ניחא. לך גופי ונשמתי... טיפולים המשברים כל גופו ונפשו של אדם? הנני... לך רוחי עד עת תאסוף. תמצית חלב ודם ו'כבד' הנאחז בסבך בין צריבה אימתנית לעוד טיפול נוראי? אני 'קרבת אלוקים לי טוב'!

אולם תן לי הנפש - - -

להיות דבוק בתורתך, ללמוד וללמד!

ומה הוא לימוד? שיהיו דברי תורה מחודדים בפ"ך...

חידוד תחת חידוד.

וה'הסכם' הזה נכתם בדם - - -

באמצען של טיפולים כימותרפיים ב'הדסה', בתור להקרנות נוראיות, בהכנה לניתוח וכשהוא מלופף בחבילין דמעיקין המוצצים כל קמצוץ חיים, הוא בשלו - - - ויעמוד פנחס ויפלל, 'מלמד שעשה פלילות עם קונן'

יושב עם מסכתות הש"ס וטובל עוד שורת דמים מזוקקת ב'מחודדים' - - -

מסרקות של ברזל וחרב פיפיות מחודדים את גופו... והוא מתגבר כארי. אוחז בשולחן או 'בארוכות המיטה' להתגבר על סחרור נוראי של ירידת לחץ דם או גל של בחילה נוראית, ושוזר עוד שורה של חידודי הנפש. לעתים היה זה לילה שלם, ושורה ניצחת אחת

והוא מחייך בחיך טהור של מנצח:

כי לכך נוצרת!!!

לא אחת שאלנוהו ברגעי ייסורים, ביקשנו להקל מעליו עם משככי כאבים. והוא זצ"ל, ביקש אז את ה'משכך' שלו... "שמישהו

דמעה.

הורם הנזר, הוסרה ההסתרה.

מאות גיליונות, למעלה מאלף דף גמרא שעמלו להסתיר ולהטמין...

אהה. אבינו הגדול, מורינו ורבנו, איננו.

"לרפואת פנחס בן פיגא מרים". 5 מילים סתמית שהתחבאו בין קפלי הגיליונות בביישנות, ניסו להסתיר ולטשטש תמצית חלב ודם שניגרה על כל שורה וכל חידוד פשוט ב'מחודדים'.

ניסו והצליחו להסתיר את אור התורה שבקע מעל מזבח העולה, עת עקד נפשו וליבו על מזבח ד' בייסורי שאול - רוממות 'קרבת אלוקים' כפי שכינה בחיבה טהורה את גלי ייסוריו, כשפיו ושפתותיו תחינה ובקשה:

'ותראה לפניך עקידה... ללמוד וללמד תורתך ולעשות רצונך בלבב שלם - - -'

אבינו הכ"מ, הגאון הגדול רבי פנחס בן רבי ביינוש רוזנבוים זכר צדיק לברכה, עלה ונתעלה לעדן גן אלוקים, הוא וגווילי ספר תורה עימו. ספדי תורה!

*

בשלווה ובטהרה קיבל אבינו הגאון זצ"ל את דבר מחלתו. ברגע של גילוי לב הפטיר בלא משים: "התחננתי בראש השנה שאזכה לקרבת אלוקים... ביקשתי ובקשתי נתמלאה!"

ואז - - -

בבתי גוואי כרת ברית עולם עם נותן התורה אשר בידו נפש כל חי, "תן לי הנפש והרכוש קח לך..."

נשמח לקבל כתובות אימייל ומספרי הפקס על מנת

שנוכל לשלוח אליכם את העלון

ym5744010@gmail.com | 07373-88-000

דף ק"ד ע"א

האומר לחבירו 'בית כור עפר אני מוכר לך מידה בחבל' - פיחת כל שהוא ינכה מהמעות [והמקח קיים], הותר כל שהוא - יחזיר.

אם אמר 'בית כור עפר הן חסר הן יתר', או אמר 'כבית כור', או 'בית כור' סתמא - אפילו פיחת או הוסיף רובע הקב לסאה [שהוא ז' קב ומחצה לכור, וכן הוא במכר פחות מכור - רובע לסאה] הגיעו. היה פחות יותר מרובע לסאה - ינכה, היה מותר יותר מרובע לסאה - יחזיר כל היתר ואף הרבעים.

כשצריך הלוקח להחזיר המותר - מדינא מחזיר קרקע [שהרי לא קנה אלא בית כור], ותקנת חכמים שאם רצה המוכר כופה את הלוקח לקנות המותר [שמה יעשה בקרקע מועט שאינו חשוב שדה]. אבל אם הוזל אח"כ או היה זול בשעת מקח - אין יכול לכופו לקנות ביוקר.

כשיש במותר שיעור הראוי לשימוש - לעולם מחזיר מעות, בשדה - ט' קבין, בגינה - לת"ק חצי קב, ולרבי עקיבא רובע קב.

איבעיא בשדה ונעשית גינה ולהיפך - אם דינה כשדה או כגינה. [והיינו רק לענין אי מחזיר קרקע או מעות, אך אם מעיקרא היה שיעור מחילה ודאי מה שמחל מחל אף שנשתנה בנתיים].

דף ק"ד ע"ב

היה במותר שיעור שדה או גינה (כנ"ל) - לרב הונא כיון שיש בו שיעור אינו נמחל ומחזירו אף שהוא פחות מרובע לסאה, לרב נחמן עד רובע לכל סאה הוי מחילה לעולם. וכגון אם מכר לו שדה של ל"ו סאה והיה מותר ט' קב - לרב הונא מחזיר המותר, ולרב נחמן הוי מחילה, כיון שהוא פחות מרובע לסאה.

היתה השדה שמכר סמוך לשדה אחרת של המוכר שראוי המותר להצטרף אליה - אפילו כל שהוא יתר מרובע לסאה מחזיר קרקע. ואיבעיא כשמפסיק בין השדות בור, אמת המים, דרך הרבים, ריכבא דדיקלא, [ורשות הרבים ודאי מפסקת].

של הבעש"ט ותלמידיו זיע"א שהפך בתורתו כמעט נ"ח שנים, והוא מבקש רק 'קצת עריכה' ולסדר את מה שכתב 'מרגשת הלב' על חיוב ידיעת התורה - -

עוד מסכתא ועוד אחת, 'ירית עלמא חדא' ועוד עולם מלא... עוד לומדים שהצטרפו ל'יודעי תורתך' בסיכומי הכתב ובהקלטות שהקליט בגבורה שהתגברה לעיתים על תקתוקי המוניטור הזועף. עוד 'חיים' ועוד שליחות בעולמו של הבורא יתברך, כי לכך נוצרת!

*

ליל שבת קודש פרשת שמייני.

"ואנפאה נהירין בנהירו עילאה וכולהון מתעטרין בנשמתינן חדתין - - -"

בדממה המייסרת של 'הדסה' בדרך לעלמא דקשוט, מאיר אבינו זצ"ל באור השבת, בחיננות שלוה וצלילות מחוייכת של מי שלחם מלחמתה של תורה ושב לשערים, הוא קורא לכולנו, לאמא תחי' שמסרה את נפשה בעדו ובעד תורתו, לבניו ולבני ביתו, ומחלק את 'נכסיו' ברגע קדוש של אב המנחיל חיי עולם לבניו: "גר יהיה דלוק במקומו, שולחן יהא ערוך במקומו" - - -

להמשיך את מתכונת ה'מחודדים' ללא הפסק ולו של יום אחד.

"הם שימשוני בחיי הם ישימשוני במותי" וכך בפרידה אהובה חילק את 'אוצרותיו' כמי שנפרד מכל חמודי תבל - - -

לזה את הסיכום הראשוני, לזה את הזיקוק, אלו יעסקו בהקלדה והגהה, אלו בליטוש מאמרי החיזוק וזה בחיזוק הלומדים - - -

שולחן יהא ערוך, הם ישימשוני במותי...

דמעות טהורות של 'להשקות צמאי חסדך מנהר היוצא מעדן' שטפו את הלבבות שם בשעת 'עלות' של צפרא דשבתא, נשיקה טהורה של 'מה יפה ירושתנו' לתורה ולאוצרותיה - - -

ויעל בסערה השמימה, בשביעי שבת, עונג הרוחות ועדן הנפשות. שבת הטבולה בקדושת התורה

בשעות שהיו קודש להכנה ל'נשמת' ופרץ הדמעות הקבוע בלב מתרונן על עוד שבוע של תורה.

יתמות!

*

"אמר רבי יהושע, זה הוא שאמרו, כשהוא חי קולו אחד, וכשהוא מת קולו שבעה... שתי קרניו שתי חצוצרות, שתי שוקיו שני חלילין, עזרו לתוף... לנבלים... לכנורות..." (קנים ג' ו')

קולו אחד, קול גדול של תורה ועמלהומעפרות אבל שאין לו סוף על 'מאן דמתני לית לי' שיעורא'

הננו ברעדת אמת של 'מה שפקדנו אבא' - - -

- - - כשהוא מת קולו שבעה...

להמשיך ולשכלל את מפעלו הקדוש הזה ותמצית חייו לשעה ולדורות.

בבכייה ושברון לבב אך בנחמת תורת אמת, מילה אחת שטרם הספיקנו ללחוש ולהבטיחך ברעדה:

אבינו הגאון, בקשתך נתקבלה - - !

אנו שלוחיך ואתה שלוחינו... שלא נשנה דבר, שנוסיף ונאחז בגווילי ספר התורה בעוז ותעצומות, ללמוד וללמד - -

אך בלב קרוע ומורתח אנו פורשין ובוכין טרם נקרב אל מעשה הקטורת, תפילה לעני, בבקשה למי ששיכן שמו בבית הגדול הזה: אהבתך אל תסיר ממנו לעולמים

אנא,

ל ע ו ל מ י ם !

דף ק"ה

הדיינים שירדו לשום נכסי יתומים קודם מכירתם ופחתו או הותירו - לרבנן טעו 'שתות' ומעלה מכרן בטל, לרשב"ג כח בית דין יפה ואף בטעות שתות מכרן קיים.

דף ק"ו ע"ב

מה שאמרו שהמוכר 'בסימניו ומצרי' אם פחת שתות מהמידה שמכר ינכה - לאביי היינו דווקא כשלא הכיר הלוקח את מידת השדה, אבל אם הכיר לא ינכה, שיכול המוכר לטעון שמה שאמר לו שכך מידתה היינו שהיא טובה כמו שדה במידה כזו.

אחין שחלקו הירושה בגורל - כיון שעלה הגורל לאחד מהם והוברר חלקו קנו כולם, שאם הם שנים - קנה השני את החלק הנותר, ואם הם שלשה - קנו השנים שני החלקים הנותרים לחלוק ביניהם כל שעה שירצו, דילפינן מירושת ארץ ישראל שנקנתה בגורל, וכאן אין צריך קלפי ואורים ותומים, דבהיא הנאה שנשמעין זה לזה וגמרו לחלוק השותפות קנו.

ג' אחין או שותפין שהלכו ב' מהם וחלקו לג' חלקים בפני ב"ד של ג' [כשצריך שומא] שלא מדעת השלישי - החלוקה קיימת.

ב' אחין שחלקו ובא אח שלישי ממדינת הים שלא ידעו אחיו ממנו - לרב בטלה מחלוקת שנעשתה בטעות, לשמואל נותן כל אחד שלישי מחלקו.

מכר כור בל' - יכול לחזור אפי' בסאה אחרונה אף לשמואל הסובר שהנוטל דבר הראוי לו אלא שנטל פחות או יותר מהראוי לו קנה, דניחא להו לתרוייהו שיוכלו לחזור עד סאה אחרונה.

דף ק"ז ע"א

האחין שחלקו לרב יורשין הוו ויש ברירה שהוברר לכ"א חלקו, וע"כ אם נטל בע"ח חלקו או חצי חלקו של אחד הוי כנטל משניהם ובטלה מחלוקת דעל שניהם לפרוע חובת אביהם, ואין חוזרת ביובל, לשמואל לקוחות הוו זה מזה [כלוקח שלא באחריות ולא אמרינן אחריות טעות סופר דאין הטעם דלא שדי זוזי בכדי] וע"כ חוזרת ביובל, ואם נטל בע"ח ויתר על חלקו, לרב אסי מספקא ליה

האומר לחבירו 'מידה בחבל אני מוכר לך הן חסר הן יתר' או להיפך - לבן ננס: תפוס לשון אחרון, וכן פסק רב. והביא רב שחלקו רשב"ג ור' יוסי ולדעתם ספק אם תופסים לשון ראשון או אחרון, ולכן יחלוקו. ושמואל הביא בשמם שמכח הספק איזה לשון לתפוס המוכר שהקרקע בחזקתו ידו על העליונה - שאם יש מותר כלשהוא מנכה לו כדין 'מידה בחבל', ואם חסרה פחות מרובע לסאה הגיעו כדין 'הן חסר הן יתר'. [וכן פסק רב נחמן, והלכה כמותו].

השוכר מרחץ ב"ב זהובים לשנה דינר זהב לחודש' ונתעברה השנה - לרשב"ג ור' יוסי ספק אם תפוס לשון ראשון או אחרון ויחלוקו את חודש העיבור, ולשמואל איירי דווקא בבא באמצע החודש שכל אחד מוחזק בחצי, אבל בתחילת חודש כולו למשכיר ובסוף חודש כולו לשוכר. לבן ננס ורב - כולו למשכיר דתפוס לשון אחרון. [לרב נחמן כולו למשכיר, דמספק קרקע בחזקת בעליה עומדת, וכן הלכה].

האומר לחבירו 'כור בשלושים אני מוכר לך' - שניהם יכולים לחזור בהם עד שימשוך הלוקח סאה אחרונה. 'כור בשלושים סאה בסלע' - קנה כל סאה שמשך, לרב משום שתפוס לשון אחרון [ולכן אם היפך הלשונות - יכול לחזור עד שימשוך הכל], לשמואל מספק אין להוציא מהמוחזק [ולכן הדין כך גם אם היפך הלשונות].

האומר 'איסתרא (שהיא צ"ו פרוטות) מאה מעי' או להיפך - תלוי במחלוקת רב ושמואל.

דף ק"ז ע"א

האומר לחבירו בית כור עפר אני מוכר לך בסימניו ובמצרים הללו - היה חסר פחות משתות הגיעו, דבית כור סתמא כ'הן חסר הן יתר, ו'בסימניו ובמצרי' הוי כאומר 'שדה זו כמות שהיא', ומה שאמר 'בית כור' הועיל שצריך שיהא קרוב לבית כור. היה חסר יותר משתות - ינכה, אבל לא בטל מקח ששניהם חפצים במקח. חסר שתות - לרב הונא כפחות משתות לרב יהודה כיותר משתות.

וע"כ נוטל רביע מקרקע או ממעות, והלכה בזה ובב' שחלקו ובא אח ובחלקו שדה גזולה ויצאה מאחד מהם לר"ה מקמצי' ולאמימר ולהלכה בטלה מחלוקת.

שומת ב"ד אינו בפחות מג'.

דף ק"ז ע"ב

ג' שירדו לשום, א' אומר מנה וב' אומרים מאתיים בטלו דברי היחיד. א' אומר מנה (כ"ה סלעים) א' אומר כ' סלעים וא' אומר ל' סלעים, לת"ק נדון במנה שהוא ממוצע בין שלשתם, לר' אליעזר בר' צדוק נדון בצ' שהוא ממוצע בין הראשון (כ"ה) לשני (כ') (דתופסין במועט) והשלישי יחיד, לאחרים ודייני גולה מחלקים ההפרש שבין הראשון לשלישי (מ' דינר) לשלש (י"ג ושליש) ומוסיפין אותה על הראשון (פ') שהוא צ"ג ושליש ואמרינן שהראשון טעה בי"ג ושליש לקמיה והשני בי"ג ושליש לאחוריה רק לא רצה להוסיף על מנה, לר"ה הלכה כאחרים ודייני גולה לר"א כיון דלא ידעינן טעמא אין הלכה כמותם רק כת"ק.

חצי שדה אני מוכר לך שמין כל השדה ונותן כדמי חציה במקום הכחוש. חציה בדרום אני מוכר לך שמין אותה ונותן לו כדמיה באיזה מקום שירצה, ונותן מחצי שדהו מקום הגדר וחריצ' (ו' טפחים) ובן חריץ' (ג' טפחים) כדי שלא תהא חיה קופצת לתוכה.

יום רביעי פרשת אמור - י"ד אייר תשע"ז

דף ק"ח ע"א

אלו נוחלין ומנחילין, האב את הבנים (כשאין לבנים זרע) והבנים את האב, והאחין מן האב (כשמת האב בלי בנים, וגם אביהם מת).

נוחלין ולא מנחילין, הבן יורש את אמו, והבעל את אשתו, (והבן את אחות אמו כיון שיורש את אמו) ובני אחות המת (כשאין קרוב יותר) אבל האם אין יורשת את בנה, (כשיש קרובים יותר ממשפחת האב) ולא האשה את בעלה, ולא ראובן את בני אחותו (שהרי אחותו עצמה אינה יורשתם והוא בא מכחה) (ולא אחות אמו של מת, שמשפחת אמו אין קרוייה משפחה).

לא נוחלין ולא מנחילין, האחין מן האם (דהם ממשפחת אמו, אלא קרובי אביו של זה ואביו של זה יורשין כשיש קרובים מצד האב

הקרובין יותר מהם).

דף ק"ח ע"ב

כשאדם מת בלא בנים וכשהאב רואה במיתת בנו הוא קללה, וכשבן קובר את אביו הוא ברכה כדכ' ויוסף ישית ידו על עיניך הבטיחו שיקברו בנו, ואין מתחילין בפורענות, אבל הכא דנלמד מדרשא חביבא ליה.

ונתתם את נחלתו לשארו 'הקרוב אליו' הקרוב קרוב קודם, ומזה ילפינן לסדר הקדימה בירושה לפי קורבה (וקראי שלא כסדרן כתיבי (ק"ט). והסדר הוא: 'איש כי ימות ובן אין לו והעברתם את נחלתו לבתו ואם אין לו בת ונתתם את נחלתו לשארו הקרוב אליו - זה האב, ואם אין לו אב ונתתם את נחלתו לאחיו, ואם אין לו אחים ונתתם את נחלתו לאחי אביו ואם אין אחין לאביו, הקרוב אליו ממשפחתו וירש אותה.

הבן קרוב יותר מאבי המת, שכן קם תחת אביו ליעוד ולשדה אחוזה והאב אין קם תחת בנו לכלום, וכן קרוב יותר מאחי המת אע"פ שקם תחת אחיו ליבום, שהרי במקום שיש בן אין יבום הרי שהבן קם תחת אביו יותר.

שדה אחוזה, אם המקדיש או בנו פדאוה חוזרת להם ביובל, ואם מכרה גזבר לאיש אחר ואפילו לאחיו של המקדיש יוצאה לכהנים ביובל, שהבן קרוב לאביו יותר מאח מטעם הנ"ל.

יום חמישי פרשת אמור - ט"ו אייר תשע"ז

דף ק"ט ע"א

הבת קודמת לאחי המת, דכשיש בת אין יבום. האב קודם לאחי המת אע"ג שאין קם תחת בנו לכלום, לברייתא א' דכתיב 'לשארו' זה האב ולקדם את אחי האב לא צריך קרא דרק מכחו יורשים וע"כ בא לקדם את אחי המת, לר' ישמעאל בר' דכתיב 'איש כי ימות ובן אין לו והעברתך את נחלתו לבתו' במקום בת אתה מעביר נחלה מן האב ואי אתה מעביר נחלה מן האב במקום אחין, וא"א לפרש שמדבר באחין שכבר כתוב מפורש אח"כ.

דף ק"ט ע"ב

לברייתא א' האב יורש את בנו (קודם האחין) דכתיב 'לשארו' זה האב דכתיב 'שאר אביך הוא', והאם שאף היא קרוייה 'שאר' נתמעטה

וכיון שראה דוד שממון חביב עליו מינהו על האוצרות, 'ושבואל בן גרשם' וגו' הוא יהונתן ששב לקל בכל לבו עכשיו שהיה לו ממון הרבה.

דף ק"י ע"ב

בן ובת הבן קודם לירש הכל (חוץ מעישור נכסים), א. דכתיב 'איש כי ימות ובן אין לו והעברתם את נחלתו לבתו' הא יש לו בן קודם, וא"א לומר שאם יש בן ירשו שניהם דאם שווים הם מיותר כל הפסוק דודאי אם אין בן יורשת הבת הכל, דהא דבת בת ירושה היא ילפינן מ'וכל בת יורשת נחלה' ועל כרחך אתא לאשמועינן דבן קודם לבת, ב. 'והתנחלתם אותם לבניכם אחריכם' בניכם ולא בנותיכם, ו'למען ירבו ימיכם וימי בניכם' כיון דברכה הוא סברא הוא דלכל ישראל מברך.

אחין מן האב נוחלין ומנחילין ולא אחין מן האם, דרק משפחת אב קרוייה משפחה.

אח מן האם אינו מייבם דאתיא אחוה אחוה מבני יעקב שהיו מן האב ולא מן האם

שבת קודש פרשת אמור - י"ז אייר תשע"ז

דף קי"א ע"א

האיש יורש את אמו, דכתיב 'וכל בת יורשת נחלה ממטות בני ישראל' שירשת שני מטות כשאביה משבט אחד ואמה משבט אחר ולא הניחו בני (ואביה היה לו בנים וע"כ נישאת לשבט אחר, ומתו לפני אביהם וירשה אותו), ואם בת יורשת אמה קל וחומר שבן יורש אותה שהרי יפה כחו בנכסי האב, לת"ק כשם שבנכסי האב בן קודם לבת כך בנכסי האם, דכתיב 'ממטות' מקיש מטה האם למטה האב, וע"כ לא אמרינן דיו, לר' יוסי בר' יהודה ור' אלעזר בר' יוסי משום ר' זכריה בן הקצב בן ובת שוין בנכסי האם דדיו לבא מן הדין להיות כגדון, לרב ושמואל ורב נחמן הלכה כת"ק, ודלא כרב חיננא בר שלמיא ורב הונא אמר רב שאמרו הלכה כר' זכריה.

דף קי"א ע"ב

אין בכור נוטל פי שניים ממטה האם, לרבא מדכתיב 'לו משפט הבכורה משפט הבכורה לאיש ולא לאשה' (ומזה ילפינן אף לבחור שנשא בתולה ו'מכל אשר ימצא לו' לא נילף רק לבחור שנשא אלמנה ומ'אוננו' לאלמון

מדכתיב 'ממשפחתו וירש אותה' משפחת אב קרויה משפחה משפחת אם אין קרוייה משפחה, ופסוק 'והעברתם' אתיא כדרבי שהבעל או הבן יורש את אשתו ואת אמו שמעבירים הנחלה משבטה לשבתם. לרבי ישמעאל ברבי יוסי האב יורש את בנו (קודם לאחין) מ'והעברתם', ו'משארו' ילפינן שהבעל יורש את שארו זו אשתו.

'זיהי נער מבית לחם יהודה ממשפחת יהודה והוא לוי והוא גר שם' הוא יהונתן בן גרשם בן משה משבט לוי כדכתיב 'ויהונתן בן גרשם בן משה הוא ובניו היו כהנים לשבט הדני' וכתוב 'בני משה גרשם ואליעזר', אלא מתוך שעשה מעשה מנשה תלאו במנשה, ומנשה אתי מיהודה ע"כ קרי ליה ממשפחת יהודה.

תולין את הקלקלה במקולקל, מיהונתן בן גרשם שנקרא בן מנשה, ומאדוניה דכתיב ביה 'ואותו ילדה אחרי אבשלום' ואדוניה בן חגית ואבשלום בן מעכה, רק שעשה מעשה אבשלום שמרד במלכות.

לעולם ידבק אדם בטובים שהרי משה שנשא בת יתרו יצא ממנו יהונתן אהרן שנשא בת עמינדב יצא ממנו פינחס, ואע"פ שבא מבנות פוטיאל, ב' פיטפוטיין, מזרע יוסף שפטפט ביצרו ומיתרו שפיטם עגלים לע"ז, אך היה רחוק מיתרו יותר מיהונתן דאימה של אם פינחס הייתה בת של בן יתרו או מבני בניו או של בת יתרו, וע"כ אהני לאהרן מה שדבק בטובים.

יום שישי פרשת אמור - ט"ז אייר תשע"ז

דף ק"י ע"א

הנושא אשה צריך שיבדוק באחיה שרוב בנים דומין לאחי האם שנאמר 'ויקח אהרן את אלישבע בת עמינדב אחות נחשון' שאחות נחשון מיותר.

'ויסורו שם ויאמרו לו מי הביאך הלום ומה אתה עושה בזה ומה לך פה' אמרו לו לאו ממשה באת דכתיב ביה 'אל תקרב הלום', מה זה בידך, 'ואתה פה עמוד עמדי', תעשה כהן לעבודה זרה, אמר להם כך מקובלני מבית אבי אבא שישכיר אדם עצמו לע"ז ואל יצטרך לבריות, וטעה דע"ז היינו עבודה שזרה לו כגון תלמיד חכם שיפשוט נבילה בשוק בשכר,

הבא אחר נפלים הוי בכור לנחלה שנאמר 'ראשית אוננו' שהוא ראשון שלבו דוה עליו.

האיש יורש את אשתו

לר' עקיבא ילפינן מ'שאר' זו אשתו, והיא אין יורשתו דכתיב 'וירש אותה' הוא יורש אותה ואין היא יורשת אותו, ולאביי סדר הפסוק 'ונתתם את נחלתו לקרוב אליו' ומלתא אחריתי 'שאר' וירש אותה, ולרבא גורעין ומוסיפין ו' דנחלתו ול' דלשאר' ודרשינן ונתתם את נחלת שארו לו.

לר' ישמעאל מדכתיב 'ושגוב הוליד את יאיר' ויהי לו עשרים ושלוש ערים בארץ הגלעד' וכי מנין ליאיר שלא היה לשגוב רק שנשא אשה ומתה וירשה, ולא ילפינן מ'וכל בת יורשת נחלה וגו' לאחד ממשפחת מטה אביה תהיה לאשה' וגו' דשמה הוא משום שיירשנה בנה ותסוב נחלתה לשבט אחר, והפסוקים ד'לא תסוב נחלה' הוא לעבור בשני לאוין ועשה, וגבעת פנחס י"ל שירשה מאמו [אבל א"א לומר שלקחה בדמים דהא חוזרת ביובל ונמצא צדיק קבור בקבר שאינושלו אבל אפשר לאוקמי בשדה חרמים שנפלה לחלקו וע' לקמן קיג.], ולברייתא דלקמן קי"ב: 'ולא תסוב נחלה ממטה למטה אחר' קאי בסיבת הבעל לרבא דכתיב שם 'דבקו מטות' ודביקות מטות ע"י בעל הוא, לרב אשי דכתיב שם 'ממטה למטה אחר' ובן לאו אחר הוא, ולברייתא בתרא הוא מסברא.

דף קי"ג ע"א

אין הבעל יורש את אשתו במה שלא היה מוחזק אצלה קודם מיתתה כגון שמת אביה אח"כ, דכתיב 'ואלעזר בן אהרן מת ויקברו אתו בגבעת פנחס בנו אשר נתן לו בהר אפרים' ומשמע נחלה הראוייה לו וירשה בנו [ולא שדה חרמים] שנשא אלעזר אשה ומתה בחיי מורישיה ומתו מורישיה וירשם פנחס ולא אלעזר.

דף קי"ג ע"ב

בן קודם לבת לירש את אחיו, דודו, בן אחיו, ובכל קורבא דכתיב 'וירש' מקיש כל הירושות לירושה ראשונה שבן קודם לבת.

'והיה ביום הנחילו את בניו' שתחלת דין על ירושת הבן צריך להיות ביום. 'והיתה לבני ישראל לחוקת משפט' שכל הנחלות דינם כדיני ממונות שצריך שלשה, ונלמד לכל דיני ממונות שאין תחלת דין אלא ביום.

שלשה שנכנסו לבקר את החולה ביום ושומעין מפיו היאך מנחיל נכסיו ואיכא קנין, אם רצו עושין דין שהם שלשה, וא"צ עדים שהודאת בעל דין לפניהם כק' עדים, ואם רצו מעידין בפני בית דין וא"צ לומר להם אתם עדי, ואם נכנסו שנים או שנכנסו הג' להעיד או בלילה שא"א לדון וראו בתורת עדות או דליכא קנין הרי הם עדים ואין עד נעשה דיין מגזירת הכתוב.

דף קי"ד

בית דין שהעידו בפניהם עדות בלילה יכולין לדון ביום ע"פ עדות זה.

קנין על מתנת בריא או מתנת שכיב מרע במקצת לרבה יכול לחזור כל זמן שיושבין לרב יוסף כל זמן שעוסקין באותו ענין ואח"כ יכולין לדון עליו, והלכה כרב יוסף.

כשם שאין הבעל יורש את אשתו כשהיא בקבר ומת אביה או אמה כך אין הבן יורש את אמו כשהוא בקבר להנחיל לאחיו מן האב.

דף קט"ו ע"א

האם בירושת בנה ובן ובת בירושת האם לתנא דמתניתין בן קודם לבת גם בנכסי האם דכתיב

דף קי"ב

'וכל בת יורשת נחלה ממטות בני ישראל לאחד ממשפחת מטה אביה תהיה לאשה', מספקא ליה לאביי אי דוקא למטה אביה תהיה לאשה, אבל לשבט אמה לא חיישינן להסבה שכבר הוסבה מעצמה ע"י שירשה הבת את אמה שהיא מתיחסת אחר שבט אביה, או דלמא נישאת לאיש שאביו משבט אביה ואמו משבט אמה ולא אמרינן דבשביל שהוסבה קצת תוסב לגמרי משבט אמה, והאי דקאמר 'ממשפחת מטה אביה' הוא שיהא משפחת מטה אביה עיקר היחס של בעלה ואמו כאמה.

'מטות' מקיש מטה האם למטה האב. ואם אינה יורשת בנה דכתיב 'וכל בת יורשת נחלה' יורשת ואינה מורשת.

לר' יהודה בר' שמעון בן קודם לבת בנכסי האם דכתיב 'מטות'. ואם יורשת את בנה דכתיב 'מטות'.

לר' זכריה בן הקצב בן ובת שוין בנכסי האם. ואם אינה יורשת בנה דלא דריש מטות.

סדר נחלות בן וכל יוצאי יריכו [דכתיב אין לו ביו"ד יתירא ודרשינן עיין עליו אם יש לו יוצאי יריכו], בת ויוצאי יריכה, אב, אחי המת, ויוצאי יריכו, אחיות המת ויוצאי יריכו, אבי האב, אחי האב ויוצאי יריכו, אחיות האב ויוצאי יריכו, אחי אבי האב ויוצאי יריכו, אחיות אבי האב ויוצאי יריכו, וכך חוזרין עד ראש השבט ולא ליעקב דגמירי דלא כלה שבטאשנאמר ואתם בני יעקב לא כליתם, והאב קודם לאחין תמיד.

דף קט"ו ע"ב

כל האומר תירש בת עם בת הבן אפילו נשיא שבישראל אין שומעין לו

שהוא שיטת הצדוקים שדרשו קל וחומר ומה בת בנו הבאה מכח בנו תירשנו בתו הבאה מכחו לא כל שכן, והשיב עליה ר' יוחנן בן זכאי דבת בנו יפה כחה לירש עם אחי אביה במקום אביה שמת ובת במקום אחין אינה יורשת.

'אלה בני שיעיר החורי יושבי הארץ לוטן ושובל וצבעון וענה' וכתוב 'אלה בני צבעון ואיה וענה' וכתוב 'הוא ענה' הוא ענה דמעיקרא, מלמד שבא צבעון על אמו והוליד ענה וירש עם אביו בנכסי זקינו [ובבן גם הצדוקים מודים שיורש].

צדוק ובייתוס היו תלמידי אנטיגנוס איש סוכו ותלמידיהם פקרו בדברי חכמים ע"י שטעו במה ששנה אל תהיו כעבדים המשמשים וכו' שכוונתו שיעבדו ולא יקבלו שכר.

יום חמישי פרשת בהר בחוקותי - כ"ב אייר תשע"ז

דף קט"ז ע"א

במעשה דפלגש בגבעה שלא רצו שתגרע נחלת בנימין התנו חכמים [מדין הפקר ב"ד הפקר] שלא תירש בת הבו עם האחין שמא תנשא לשבט אחר ותסוב הנחלה מבנימין.

כל שאין מניח בן ליורשו

לר' יוחנן בשם רשב"י הקב"ה מלא עליו שנאה דכתיב 'והעברתם את נחלתו' וכתוב 'יום עברה היום ההוא', ור' יהודה אמר רב ור' יהושע בן לוי פליגי ומפרשים 'בכו בכה להולך' להולך בלא בנים ואינו גנאי.

'אשר אין חליפות למו ולא ירא אלקים' לר' יוחנן בשם רשב"י כל שאינו מניח בן לר' יהושע בן לוי כל שאינו מניח תלמיד וכן סבר ר' יוחנן מדניחם אבלים במה שלא הניח בנים ואם נקרא 'לא ירא אלקים' הא חציף מאן דמפרסם חטאיה.

'והדד שמע במצרים כי שכב דוד עם אבותיו וכי מת יואב שר הצבא' דרש ר' פנחס בן חמא דוד שהניח בן כמותו נאמרה בו שכיבה יואב שלא הניח בן כמותו נאמרה בו מיתה.

קשה עניות יותר מנ' מכות וצריך למיבעי רחמי, שנאמר 'חנוני חנוני אתם רעי כי יד אלוה נגעה בי' ונלמד ממצרים דיד הוא נ' מכות וא"ל חבריה 'השמר אל תפן אל טון כי על זה בחרת מעוני' דנ' מכות טוב מעוני.

כל שיש לו חולה בתוך ביתו ילך אצל חכם ויבקש עליו רחמים.

דף קט"ז ע"ב

אבי האב קודם לאחי האב וכן תמיד האב קודם לאחין. אח המת קודם לאבי אביו, וכן לעולם.

יום שישי פרשת בהר בחוקותי - כ"ג אייר תשע"ז

דף קי"ז ע"א

ארץ ישראל נקראת מוחזק ליוצאי מצרים ולא ראוי ולכן נוטל בה בכור פי שנים.

חלוקת הארץ

לר' יאשיה נתחלקה ליוצאי מצרים דכתיב 'לשמות מטות אבותם ינחלו' והכוונה ליוצאי מצרים דכתיב בהו 'ונתתי אותה לכם מורשה'. [ומי שהיה לו עתה בן אחד נטל כל חלקו ומי שהיו לו י' בנים נמי לא נטלו אלא חלק אחד] ופסוק ד'לאלה תחלק הארץ בנחלה' דרשינן כאלה להוציא את הקטנים שהיו פחות מבן כ' ביציאת מצרים שלא נטלו חלק בארץ אלא בזכות מורישיהן ובסיפרי לאלה לכשרים וקדושים ולא לרשעים שאין להם חלק בארץ.

לר' יונתן נתחלקה לבאי הארץ שנאמר 'לאלה תחלק הארץ בנחלה' ומפסוק 'לשמות

עם יוצאי מצרים וחלקו עם אחיו בנכסי חפר והיה בכור ונטלו בנותיו פי שנים.

לר' יונתן נחלו רק ב' חלקים עם אחי צלפחד דאחר שירש חפר מהם את חלקם ירשו גם בנות צלפחד ממנו אבל צלפחד שלא היה לו בנים לא נחל בארץ.

דף קי"ז ע"ב

מרגלים, יהושע וכלב נטלו חלקם דכתיב 'חיו מן האנשים' עדת קרח ור"נ אנשים שעמו לא היה להם חלק (וע"ז אמרו בנות צלפחד שאביהם לא היה בתוך העדה [מרגלים] הנועדים על ה' [ר"נ אנשים] ובעדת קרח וע"כ למה יגרע שם אבינו) ובניהם נטלו בזכות אבי אביהן ואבי אמותיהן [אם לא היה לאמותיהן אחין].

מטה אבותם ינחלו' דרשינן שבנחלה זו אחר שירשו באי הארץ איש כפי גודלו [כגון ראובן ושמעון שיצאו ממצרים ולזה בן א' ולזה י' בנים שזה נוטל חלק א' ואלו נוטלין י' חלקים] מורישין לאבותם וחוזרין ויורשין מהם [וי' הבנים נוחלין חלק א' כמו הבן הא'].

לר' שמעון בן אלעזר נתחלקה ליוצאי מצרים ולבאי הארץ לקיים ב' המקראות, שאם היה אביו מיוצאי מצרים ולא מבאי הארץ נוטל חלקו משום יוצאי מצרים ואם מבאי הארץ נוטל חלקו משום באי הארץ, ואם היה האב בן כ' ביציאת מצרים ובניו בני כ' בבואם לארץ נוטל ב' חלקים [ובאדם אחד שהיה יותר מבן ס' ביציאה ונכנס לארץ ספק].

בנות צלפחד לר' יאשיה ורשב"א ותנא דמתניתין נטלו ג' חלקים חלק אביהן שהיה

אבל יחיד עשי לך

אלפי לומדי 'סיכומי דף היומי' מתאבלים מרה על האבדה הגדולה אשר פקדנו בפטירתו בדמי ימיו של מורינו ורבינו

הגאון החסיד

רבי פינחס רוזנבוים זצ"ל

אשר עזב אותנו לאנחות ביום שב"ק לסדר 'וכל בית ישראל יבכו את השרפה אשר שרף ה' הוא הגבר אשר בתחילת המחזור הנוכחי של 'דף היומי' יזם את היוזמה הנפלאה לזכות את בני ישראל מכל החוגים והעדות, לסכם ולקנות את לימודם בדף היומי, ויגע בכל כוחו ביגיעה עצומה לסכם ולכתוב את הסיכומים מידי יום ביומו, ובענוותנותו אף העלים את שמו, והשתדל במאמצים רבים להפיצם בכל דרך שהיא ללא שום תמורה או טובת הנאה.

הסיכומים נערכו ונכתבו על ידו במסירות נפש שלא תתואר, גם בזמנים קשים ביותר, ללא התחשבות במצבו הגופני, מתוך יסורים קשים ומרים שיסרו את גופו עד דכדוכה של נפש, ולפעמים גם במהלך קבלת טיפולים רפואיים קשים ומייסרים.

גם בתקופה האחרונה כששכב על ערש דווי אזר כוחותיו האחרונים לסכם על הכתב, וזוכים אנו בימים אלו ליהנות מפירות עמלו.

תקוותינו עזה שיהא ה' בעזר בני משפחתו להמשיך במפעלו האדיר כמאוויו ורצונו הטהור שהביע לפנינו, ולהמשיך בעריכת והפצת הסיכומים ביתר שאת וביתר עז, ולהשלימם על כל הש"ס, ובוודאי יהיו הדברים לעילוי נשמתו הטהורה.

כאן המקום להזכיר לשבח את יבלחט"א הנגיד הנכבד רחים רבנן והוא גופיה צורבא מרבנן הרב **אברהם גאסט** שליט"א, אשר ברוחו הטהורה הכיר במעלת וחשיבות הסיכומים לעזר הלומדים החשובים, ולכל אורך השנים הוזיל מהונו לממן את הדפסת העלון והפצתו, ישלח ה' ברכה בכל מעשי ידיו למען יוכל להמשיך בכל מפעליו הברוכים למען הפצת התורה.

המתאבלים מרה

לומדי והוגי 'סיכומי הדף היומי'